

Брюксел, 29.11.2019 г.
COM(2019) 616 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно прегледа на пазара на едро

{SWD(2019) 416 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

През октомври 2015 г. Европейският парламент и Съветът приеха Регламент (ЕС) № 2015/2120¹, по силата на който от 15 юни 2017 г. бяха премахнати таксите за роуминг на дребно в Съюза при спазване на политиката за справедливо ползване и на дерогацията от съображения за устойчивост. Тези нови правила за роуминга са широко известни като „роуминг както у дома“ (РКД).

С цел РКД да се прилага по устойчив начин в целия Съюз съзакондателите се споразумяха да въведат следните мерки:

- значително намаление на пределните цени за роуминг на едро²;
- възможността операторите да прилагат политика за справедливо ползване с цел да се избегне злоупотребата или неправомерното използване на роуминг услуги на национални цени;
- право за операторите да прилагат извънредна и временна дерогация, за да се предотврати всякакъв риск от покачване на националните цени.

В съответствие с предоставения ѝ от съзакондателите мандат, на 15 декември 2016 г. Комисията прие Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/2286 на Комисията, с който бяха определени подробни правила относно прилагането на политиката за справедливо ползване и относно методиката, която трябва да се използва при подаването и оценката на искането за дерогация от съображения за устойчивост (наричан по-нататък „Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/2286“)³.

Горепосоченият набор от правила е приложим в ЕС/ЕИП⁴ от 15 юни 2017 г.

В съответствие със задълженията си за докладване, които съзакондателите са предвидили в Регламента относно роуминга⁵, Комисията:

¹ Регламент (ЕС) 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет и за изменение на Директива 2002/22/ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги и на Регламент (ЕС) № 531/2012 относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза

² Въведени са с Регламент (ЕС) 2017/920 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 531/2012 по отношение на правилата за пазарите на роуминг на едро

³ Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/2286 на Комисията от 15 декември 2016 г. за определяне на подробни правила относно прилагането на политика за справедливо ползване и относно методиката за оценяване на устойчивостта на премахването на надценките на дребно за роуминг, както и относно заявлението, което се подава от доставчика на роуминг за целите на тази оценка.

⁴ Регламенти (ЕС) № 531/2012, (ЕС) 2015/2120 и (ЕС) 2017/920 бяха добавени към приложение XI към Споразумението за ЕИП „Електронни комуникации, аудио-визуални услуги и информационно общество“ съответно с решения № 173/2012 (на разположение [тук](#)), № 92/2016 (на разположение [тук](#)) и № 105/2017 (на разположение [тук](#)) на Съвместния комитет на ЕИП.

- прие на 12 декември 2018 г. междинен доклад до Европейския парламент и Съвета относно прилагането на правилата за РКД през първите 18 месеца (наричан по-нататък „междинният доклад“)⁶;
- публикува на 28 юни 2019 г. работен документ на службите на Комисията (наричан по-нататък „РДСК относно политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост“) относно констатациите от прегледа на правилата на политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост, предвидени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/2286⁷.

В междинния доклад се отбелязваше, че реформата на РКД през първите 18 месеца като цяло е била успешна и се посочваше по-специално, че след въвеждането на РКД ползването на мобилни услуги по време на пътуване в ЕС/ЕИП бързо и масово е нараснало. В РДСК относно политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост се прави заключението, че предвидените в Регламента относно роуминга защитни мерки по отношение на пазара на дребно, целящи да се избегнат изкривявания на националните пазари, досега са дали адекватни резултати в случаите, в които са били използвани.

Съгласно Регламента относно роуминга Комисията трябва като последващи действия след междинния доклад и прегледа на политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост, да представи до 15 декември 2019 г. пред Европейския парламент и Съвета доклад за прегледа с цел оценка на функционирането на пазара на роуминг услугите съгласно правилата РКД. Това е предметът на настоящия доклад. В придружаващия работен документ на службите на Комисията са изложени подробно методиката и резултатите от анализа в допълнение към доклада⁸. В настоящия доклад като цяло се потвърждават констатациите, представени в междинния доклад на Комисията и в РДСК относно политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост, а именно: реформата на РКД е била успешна и е изпълнила своята цел за разгръщане на неизползвания до момента потенциал за потребление на роуминг услуги. Анализът показва, че конкуренцията на пазарите на роуминг на едро и на дребно не се е

⁵ В настоящия доклад Регламент (ЕС) № 531/2012, изменен с регламенти (ЕС) 2015/2120 и (ЕС) 2017/920, се нарича „Регламентът относно роуминга“.

⁶ Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно прилагането на Регламент (ЕС) 531/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2012 г. относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза, изменен с Регламент (ЕС) 2015/2120 и Регламент (ЕС) 2017/920, COM(2018) 822 final, на разположение [тук](#)

⁷ Работен документ на службите на Комисията относно констатациите от прегледа на правилата за политиката за справедливо ползване на роуминг и дерогацията от съображения за устойчивост, предвидени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/2286 на Комисията от 15 декември 2016 г., SWD (2019) 288 final, на разположение [тук](#).

⁸ Работен документ на службите на Комисията относно констатациите от прегледа на функционирането на пазара на роуминг услуги, SWD (2019) 416 final.

променила — и не се очаква да се промени — до степен, която да позволи правилата за роуминга да отпаднат през следващите години. Освен това има области, в които е необходимо подобрение. Затова Комисията следва да предприеме необходимите стъпки, включително законодателни мерки, за да гарантира, че през следващите години европейските граждани ще продължат да ползват роуминг услуги без допълнителни такси и че пазарите на едро работят добре.

2. ОБХВАТ НА РЕГЛАМЕНТА ОТНОСНО РОУМИНГА И ОСНОВНИ РАЗПОРЕДБИ

По смисъла на Регламента относно роуминга това е услуга, която позволява на клиент на оператор на (виртуална) мобилна мрежа (О(В)ММ) в една държава от ЕС/ЕИП да има достъп до мобилни услуги (гласови, SMS съобщения или данни), предоставяни от ОММ в друга държава от ЕС/ЕИП⁹. Мобилният оператор гарантира, че при пътуване в чужбина клиентите му остават свързани към мобилна мрежа, като използват същия мобилен телефон (или евентуално лаптоп или таблет при роуминг на данни) и същия телефонен номер. Мобилният оператор, който желае да предлага роуминг услуги на своите клиенти („роуминг услуги на дребно“) в друга държава, трябва да ги закупи от ОММ, който се намира в посетената държава („роуминг услуги на едро“). За целта мобилните оператори трябва да сключат договори за роуминг на едро. На практика, когато клиент се обаждат или използва мобилни данни при роуминг в чужбина, тази услуга се предоставя от мобилен оператор в посетената държава. Местният оператор на клиента, който използва роуминг услугата, трябва да заплати за тази услуга на оператора в посетената държава. Това се нарича „такси за роуминг на едро“. В Регламента относно роуминга е определен определен размер на тези такси, а за роуминга на данни е предвидено таксите ежегодно да намаляват (вж. по-долу в този раздел).

Считано от 15 юни 2017 г. мобилните оператори нямат право да налагат на своите клиенти, когато те периодично пътуват в ЕС/ЕИП, такси в допълнение към националната цена за предоставяне на роуминг услуги (на дребно) (гласови услуги, SMS съобщения и данни). Мобилните оператори могат да прилагат политика на справедливо ползване, за да предотвратят злоупотребата или неправомерното използване на роуминг услуги (като например постоянен роуминг) на национални цени, което може да има отрицателно въздействие върху националните пазари.

Политиката за справедливо ползване има за цел по-специално да гарантира, че роумингът на национална цена се използва само при периодично пътуване в ЕС/ЕИП. За тази цел

⁹Роуминг услугата може да бъде предоставяна на национално равнище (национален роуминг), т.е. един мобилен оператор използва мрежата на друг оператор, за да предоставя мобилни услуги на своите клиенти на националния пазар. Националният роуминг обаче не попада в приложното поле на Регламента относно роуминга, който регулира единствено международния роуминг в ЕС/ЕИП, т.е. роуминга в чуждестранна мрежа в рамките на ЕС/ЕИП.

операторът може да поиска от своите клиенти да предоставят доказателство за постоянно местопребиваване или стабилна връзка с държавата от ЕС/ЕИП, в която операторът предоставя услуги, и да издаде SIM карта, която да осигурява ползването на услуги на национални цени по време на пътуване в чужбина. Операторът може също така да провери дали SIM картата се използва в по-голяма степен в държавата членка по произход, отколкото в чужбина. Ако се прилага такава политика за справедливо ползване и ако за период от поне четири месеца клиентът консумира роуминг услуги значително повече от вътрешното потребление или пребивава в други държави — членки на Съюза, повече в сравнение с обичайното си местопребиваване, операторът трябва да предупреди клиента, че може да е налице злоупотреба или неправомерно използване на роуминг услуги на национални цени. Не по-рано от 14 дни след датата на предупреждението операторът може да начисли малки надценки за роуминг, обвързани с пределните цени на едро, ако клиентът продължава да консумира мобилни услуги в чужбина.

Освен това, за да може операторът да продължи да предлага на националните пазари най-добрите оферти за пренос на данни (напр. неограничени данни), операторът може да прилага защитна мярка по отношение на обема на данни в роуминг, потребен на национални цени¹⁰. Ако този обем бъде надхвърлен, операторът може да начисли малка надценка за роуминг, без да се надвишава пределната цена за роуминг на едро за данни¹¹ (вж. по-подробно в този раздел по-долу).

Във всеки случай, дори при нарушаване на политиката за справедливо ползване, сборът на цената на националния пазар плюс приложимата малка надценка за роуминг не може да надвишава таксите за роуминг, които са били в сила през първото тримесечие на 2016 г. (преди преходния период, в края на който през юни 2017 г. беше въведен РКД)¹².

При извънредни и специфични обстоятелства и с цел да се избегне евентуално увеличение на националните цени националният регулаторен орган (НРО) може да предостави на оператора т.нар. дерогация от съображения за устойчивост. За целта операторът трябва да докаже, че предоставянето на роуминг услуги без прилагането на надценка не би било

¹⁰ В Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/2286 се предвижда, че този ограничен обем на данни в роуминг трябва да бъде равен или по-голям от двукратния обем, получаван, когато цената на дребно на пакета от мобилни услуги се раздели на пределната цена на едро за роуминг. Това означава, че потребителят може да консумира двойно (или повече) от обема на данни, който неговият оператор може да закупи (на цената, заплащана от потребителя) на пазара на едро на посещения оператор, ако този оператор начислява такси, равни на пределните цени.

¹¹ Нарушаването на защитните мерки по отношение на обема на данни може да доведе до налагане на надценки за роуминг единствено върху услугите на дребно за роуминг на данни (вж. Насоките на ОЕПЕС относно роуминга на дребно, BoR (17) 56, точка 70).

¹² За получените повишения максималната надценка на дребно за роуминг, която е приложима съгласно политиката за справедливо ползване, се определя като среднопретеглената стойност на цената за терминиране на мобилна връзка между държавите членки и Комисията я намалява ежегодно. През 2019 г. тя е 0,0085 евро/мин.

трайно решение предвид действащия национален модел на таксуване¹³. В този случай НРО може да разреши на оператора да приложи малка надценка за роуминг за период от една година. Операторът трябва ежегодно да подновява заявлението си, ако желае срокът на действие на подобно разрешение да бъде удължен.

В резултат от Регламента относно роуминга¹⁴ от 2017 г. пределните цени на едро бяха значително намалени, по-специално що се отнася до преноса на данни, чиито пределни цени се предвижда да продължат да се понижават ежегодно до 2022 г., за да се гарантира, че участниците на пазара могат да се възползват от цени на едро, които позволяват предоставянето на роуминг услуги на клиентите им, без да се налагат такси в допълнение към националната цена. Пределните цени на едро за роуминг също така гарантират, че операторът, който предоставя услугата за роуминг на едро, изцяло възстановява разходите си на едро.

Правилата за роуминга са пряко приложими във всички държави — членки на ЕС, и се прилагат и в държавите от ЕИП, тъй като са приети по силата на регламент¹⁵. Съгласно Регламента относно роуминга НРО отговарят за наблюдението, надзора и прилагането на правилата за роуминг в държавите членки. През март 2017 г. Органът на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС) издаде Насоки за роуминга на дребно¹⁶, а през юни 2017 г. — Насоки за роуминга на едро¹⁷, изготвени в тясно сътрудничество с Комисията и след консултации със заинтересованите страни, като целта е да се гарантира съгласуваност в дейността на всички НРО. Макар и да нямат обвързващ характер, насоките на ОЕРЕС са в помощ на НРО при изпълнение на техните задачи по наблюдението, надзора и прилагането на практика на новите правила за роуминга. Освен това мобилните оператори се ръководят от насоките на ОЕРЕС при прилагането на новите правила за роуминга в различните си оферти.

Срокът на действие на Регламента относно роуминга изтича на 30 юни 2022 г.

¹³ В Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/2286 се предвижда, че НРО може да прецени, че националният модел на таксуване на оператора може да не е устойчив без надценка за роуминг, ако *отрицателният* нетен марж за роуминг на дребно на оператора (без надценка за роуминг) е равен на 3 % или повече от неговия марж за мобилни услуги.

¹⁴ През 2019 г. се прилагат следните пределни цени на едро за роуминг: 0,032 евро/мин. за изходящи повиквания, 0,01 евро/sms, 4,5 евро/GB. От 1 януари 2020 г. новата пределна цена за пренос на данни ще бъде в размер на 3,5 евро/GB, след което ще се понижи до 3 евро/GB през 2021 г. и на 2,5 евро/GB през 2022 г. За сравнение до 15 юни 2017 г. пределните цени възлизаха на 0,05 евро/мин., 0,02 евро/sms и 50 евро/GB.

¹⁵ Норвегия, Исландия, Лихтенщайн. Правилата за роуминга са включени в Споразумението за ЕИП, считано от 15 юни 2017 г., т.е. от деня на влизането им в сила в ЕС.

¹⁶ Насоки на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС) относно Регламент (ЕС) № 531/2012, изменен с Регламент (ЕС) 2015/2120 и Регламент (ЕС) 2017/920 (Насоки за роуминга на дребно), VoR (17)56, на разположение [тук](#).

¹⁷ Насоки на ОЕРЕС относно Регламент (ЕС) № 531/2012, изменен с Регламент (ЕС) 2015/2120 и Регламент (ЕС) 2017/920 (Насоки за роуминга на едро), VoR (17)114, на разположение [тук](#).

3. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ПАЗАРА НА РОУМИНГ УСЛУГИ

В придружаващия работен документ на службите на Комисията е представен подробен анализ на функционирането на пазарите на роуминг на дребно и на едро в ЕС/ЕИП след влизането в сила на 15 юни 2017 г. на правилата за „роуминг както у дома“¹⁸. Анализът е изготвен въз основа на данните, събрани от мобилните оператори и националните регулаторни органи, както и на информацията от външни проучвания и от ОЕРЕС. В него се взема предвид становището на ОЕРЕС относно функционирането на пазара на роуминг, публикувано на 19 юни 2019 г. (наричано по-нататък „становището на ОЕРЕС“)¹⁹, както и публикувания на 20 септември 2019 г. допълнителен анализ на ОЕРЕС относно цените на едро за роуминг,²⁰.

а. Спазване на правилата

В междинния доклад от декември 2018 г. се отбелязва, че като цяло новите правила за роуминг се спазват след влизането им в сила на 15 юни 2017 г. Тази тенденция се запази и през 2019 г. В случаите, в които в дадена държава членка е било установено нарушение на правилата, НРО в срочен порядък е намирал решение на конкретния казус съвместно със съответния оператор, често преди започването на производство по установения ред или в хода на подобно производство.

При възникването на нови въпроси, отнасящи се до прилагането на нови видове оферти, които не са били конкретно разгледани в насоките на ОЕРЕС, НРО са работили координирано и в сътрудничество с Комисията със съдействието на специалната експертна работна група на ОЕРЕС по въпросите на международния роуминг. Най-актуалният въпрос по прилагането, който беше поставен на вниманието на групата, бяха новите безплатно ползвани услуги за пренос на данни („zero-rated data services“) в условията на РКД²¹. Двама оператори оспориха пред две различни съдилища в Германия договореното в рамките на групата и прилаганото от НРО²² тълкуване на правилата за роуминга в такива случаи. Националните съдилища потвърдиха възприетото от НРО

¹⁸ Всички факти и цифри, използвани в този раздел, се съдържат в придружаващия работен документ на службите на Комисията.

¹⁹ Становище на ОЕРЕС относно функционирането на пазара на роуминг като принос към оценката на ЕК, BoR(19)101, на разположение [тук](#) (наричано по-нататък „становището на ОЕРЕС“).

²⁰ Допълнителен анализ на ОЕРЕС на разходите за роуминг на едро, BoR(19)168, 20 септември 2019 г., на разположение [тук](#).

²¹ Безплатно ползваните услуги за пренос на данни не се приспадат от разрешения обем от данни, включен в абонамента. Следователно потреблението на такива услуги не намалява обема на данни, с които потребителят разполага за даден период на фактуриране. В повечето случаи услугите с нулева ставка са неограничени.

²² Вж. решенията на НРО [BNetzA](#) (Германия) и [ANACOM](#) (Португалия). Кратко обобщение на това тълкуване се съдържа в РДСК относно политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост (стр. 12).

тълкуване²³. Комисията подкрепя предложението, съдържащо се в становището на ОЕРЕС относно пазара на роуминг, за актуализиране на неговите Насоки за роуминг на дребно по отношение на безплатно ползваните услуги за пренос на данни, доколкото те съответстват на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 2015/2120.

б. Пазар на роуминг на дребно

Бързо и масово нарастване на потреблението на роуминг

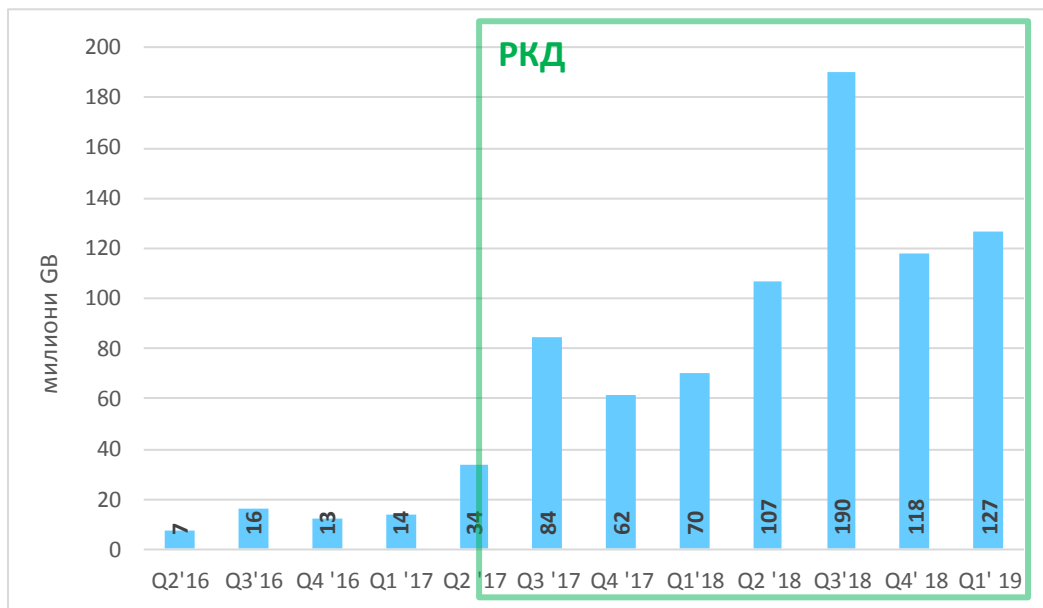
Въпреки че няколко последователни регламента в областта на роуминга от 2007 г. насам създадоха осезаеми ползи за потребителите под формата на намаления на цените за роуминг на гласови услуги, SMS съобщения и данни, много европейци продължиха да избягват или ограничават използването на мобилните си телефони и на услугите за пренос на данни, когато пътуват извън своята държава членка по произход, за да избегнат таксите за роуминг. С въвеждането на РКД в крайна сметка се даде възможност за радикална промяна на това положение и за разгръщане на неоползотворения потенциал за мобилно потребление сред пътуващите в ЕС.

Бързо и масово нарастване на потреблението на роуминг в ЕС/ЕИП след 15 юни 2017 г. в резултат от премахването на таксите за роуминг (Figure 1). През лятото на 2018 г. (третото тримесечие на 2018 г.) преносът на данни в роуминг в ЕС/ЕИП е бил 12 пъти по-голям в сравнение с лятото преди въвеждането на РКД (третото тримесечие на 2016 г.). Обемът на обажданията в роуминг е бил 3 пъти по-голям. През първото тримесечие на 2019 г. (последните налични данни) преносът на данни е нараснал 9 пъти, а гласовите повиквания — 2,2 в сравнение със същия период преди въвеждането на РКД (първото тримесечие на 2017 г.) През лятото на 2018 г. пътуващите са използвали на месец средно 440 МВ данни в роуминг спрямо 60 МВ през лятото на 2016 г.²⁴.

²³Вж. решението на Административен съд, Кьолн от 20 ноември 2018 г. [тук](#) и на Областен съд, Дюселдорф от 19 юни 2019 г. [тук](#).

²⁴Увеличението на общия обем на преноса на данни в роуминг в ЕИП се дължи на по-голямото средно потребление на роуминг услуги от клиентите, но също и на повече пътници, които използват роуминг на данни.

Фигура 1: Трафик на данни в роуминг на дребно в ЕИП, второ тримесечие на 2016 г. — първо тримесечие на 2019 г. (в милиони GB)



Източник: 23-ти доклад на ОЕРЕС със съпоставителни данни за международния роуминг, BoR(19) 90, октомври 2018 г. — март 2019 г.

Незначителни промени в цялостната структура на националните тарифни планове

Както отбелязва ОЕРЕС в своето становище относно пазара на роуминг, операторите съобщават, че са запазили като цяло своите тарифни планове в условията на РКД²⁵. Според ОЕРЕС не са настъпили значителни промени в цялостната структура на националните тарифни планове. Премахнати са предимно традиционни тарифни планове, което е обичайна практика. Счита се, че като цяло РКД не е оказал почти никакво въздействие върху предлагането на национални оферти.

Потвърждава се констатацията от междинния доклад за ограниченото използване на тарифни планове без опция за роуминг²⁶ най-вече в предплатения сегмент на пазара, обслужващ нуждите от комуникация на местно равнище. През първото тримесечие на 2019 г. по-малко от 5 % от всички абонати в ЕС/ЕИП са използвали тарифен план без опция за роуминг²⁷, като този процент се запазва във времето.

Качество на услугата

²⁵ Съвместна анкета на Комисията/ОЕРЕС сред мобилните оператори, март 2019 г.

²⁶ Тарифни планове, при които се предоставят мобилни услуги само в страната на закупуване на офертата.

²⁷ 23-ти доклад на ОЕРЕС със съпоставителни данни за международния роуминг, BoR (19)90. Делът на абонатите с тарифни планове без опция за роуминг е най-голям (над 10 %) в Румъния, Естония, Латвия и България.

Основен параметър за използването на роуминг е качеството на мобилните услуги, и по-специално скоростта на преноса на данни, предоставяна на пътуващите в чужбина. Въпреки че няма конкретни доказателства, че ползвателите на роуминг получават по-ниска скорост на пренос на данни от местните потребители²⁸, в становището си ОЕРЕС отбелязва, че при определени оператори липсва прозрачност по отношение на скоростта на преноса на данни, която осигуряват на клиентите си, докато те използват роуминг в чужбина. Тази скорост не зависи изцяло от местния оператор, а в голяма степен от качеството на услугата, предоставяна от посетената мрежа. Обикновено очакванията са при роуминг да се ползват мобилни мрежи от четвърто поколение (4G), тъй като технологията 4G понастоящем е развита на почти цялата територия на Съюза.

Комисията споделя мнението на ОЕРЕС, че операторите не могат умишлено да предоставят на своите клиенти скорост на преноса на данни, която е по-ниска в роуминг, отколкото на националния пазар. Комисията разглежда качеството на услугата като неразделна част от продукта, чиято цена е регулирана. Срещу определена цена потребителят има достъп до дадена мобилна услуга на територията на страната. Регламентът относно роуминга изисква потребителят да има достъп до същата услуга в ЕС/ЕИП на същата цена, при условие че тази услуга може да бъде предоставена в посетената мрежа.

Комисията ще обмисли включването на съответните пояснения в Регламента относно роуминга, както и на задължения за прозрачност по отношение на качеството на услугата в роуминг. Комисията също така подкрепя предложението на ОЕРЕС за допълнително наблюдение на качеството на роуминг услугите.

Като цяло, ОБММ запазват своята позиция на пазара.

В повечето държави, за които има достатъчно данни, ОБММ като цяло са запазили или слабо са увеличили пазарния си дял (според броя на абонатите). Освен това при малкото ОБММ, които са предоставили необходимите данни през разглеждания период, се наблюдава стабилност на средните приходи от пазара на дребно, изчислени на ползвател. Поради ограничения брой ОБММ, които системно предоставят данни, остава трудно да се оцени ситуацията на операторите в целия ЕС.

Прилагането на политиката за справедливо използване помага за справяне с отделни злоупотреби.

Както е посочено в РДСК относно политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост, по-голямата част от операторите прилагат политиката за

²⁸ Според проведеното през март 2019 г. съвместно проучване на Комисията и ОЕРЕС след въвеждането на РКД броят на жалбите във връзка с роуминга не се е увеличил в повечето държави членки и малка част от получените от НРО жалби на потребители са свързани с недоволство на крайните ползватели от качеството на услугите в роуминг.

справедливо ползване (95 % от ОММ и 78 % от ОВММ), за да предотвратят злоупотреба или неправомерно ползване на роуминг услуги на национални цени. Най-често прилаганата мярка от политиката за справедливо ползване е ограничаване на обема при отворените пакети за данни²⁹, като 84 % от мобилните оператори, предлагащи такива пакети, прилагат тази мярка. Почти повсеместното използване на тази защитна мярка може да е показателно за това, че благодарение на нея на националните пазари продължават да се предлагат най-конкурентоспособните пакети за пренос на данни.

Въпреки това, тъй като правилата на политиката за справедливо ползване обхващат нуждите на де факто всички ползватели на роуминг, делът на потребителите, които действително надвишават ограниченията на политиката за справедливо ползване, продължава да бъде много ограничен: ОММ, които са приложили 4-месечния контролен механизъм, са изпратили предупреждение на едва 0,6 % от абонатите си и само на половината от тях са начислили малката надценка за роуминг след предупреждението. Като цяло през първото тримесечие на 2019 г. малка надценка за роуминг, превишаващ определеното в политиката за справедливо ползване, е била начислена само върху 4 % от общия трафик на гласови повиквания (съответно върху 5 % от трафика на данни) в роуминг в ЕС/ЕИП³⁰. Ето защо на практика само изключително малка част от най-активните ползватели на роуминг са засегнати от прилагането на политиката за справедливо ползване и тя няма отражение върху огромното мнозинство от потребители.

Механизмът за дерогация действа като ефективна защитна мярка срещу възможни изкривявания на малкото на брой национални пазари, на които е установен такъв риск.

НРО са предоставили дерогация от съображения за устойчивост на операторите на мобилни мрежи, които са доказали, че не са в състояние да възстановяват своите действителни и прогнозни разходи за предоставяне на регулирани роуминг услуги, ако не повишат националните си цени, за да могат да продължат да предоставят РКД. Очакванията за прилагането на дерогацията се оправдаха, като от нея са се възползвали няколко ОВММ в определени държави членки и ОММ в държави членки, в които цената за пренос на данни е много ниска в условията на големи дисбаланси в роуминга и/или ниски приходи на потребител (Естония, Литва, Полша, Финландия). Предоставените дерогации са предназначени само за възстановяване на разходите на операторите, свързани с предлагането на роуминг услуги на техните клиенти, и за избягване на евентуално увеличение на националните цени. Следователно дерогацията от съображения за устойчивост се прилага, както е предвидено от съзаконодателите, и работи адекватно, когато е необходимо, като защитна мярка за избягване на изкривявания, по-специално на увеличенията на цените на националните пазари. През първото тримесечие на 2019 г.

²⁹ Вж. бележка под линия **Error! Bookmark not defined.**

³⁰ 23-ти доклад на ОЕРЕС със съпоставителни данни за международния роуминг, BoR(19)90.

надценка поради дерогацията е била начислена само върху 1,3 % от общия трафик на данни на дребно в роуминг (съответно върху 3,1 % от гласовите повиквания) в ЕС/ЕИП³¹.

Освен това, както се очакваше, успоредно с регулираното понижение на пределните цени на роуминг на едро намалява и броят на дерогациите: през юни 2019 г. нито един от 3-те ОММ в Естония не е поискал подновяване на дерогацията; 1 от 3-те ОММ в Литва не подаде отново заявление, а във Франция само 3 ОБММ са подновили заявленията си — за сравнение, те са били 11 през 2017 г. В становището си относно пазара на роуминг услугите ОЕРЕС отбелязва, че механизмът за дерогация засяга малка и свиваща се част от пазара и че НРО очакват през следващите години броят на дерогациите да продължи да намалява.

И накрая, както е отбелязано в РДСК относно политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост, операторите, на които е предоставена дерогацията, я използват „пестеливо“: много от тях продължават да предлагат на абонатите си големи обеми роуминг услуги без надценка, за да останат конкурентоспособни на националните си пазари. В случаите, когато прилагат разрешената надценка за роуминг, тя е значително по-ниска в сравнение със размера ѝ преди 15 юни 2017 г. (с повече от 90 % за преноса на данни), така че дори в тези случаи засегнатите клиенти по същество се възползват от силно намаление на цените на роуминг.

Трайно намаляване на средните стойности на цените на роуминг в държавите извън ЕС/ЕИП

Цените на дребно на мобилните оператори от ЕС/ЕИП за роуминг услуги в държави извън ЕС/ЕИП продължиха да намаляват. Между първото тримесечие на 2017 г. и първото тримесечие на 2019 г. ставките за услугите за роуминг на данни в държави извън ЕС/ЕИП намаляха с 8 %, докато цените на гласовите услуги се понижиха с повече от 30 %³². Следователно тенденцията за рязко понижаване на цените на роуминга на данни в държавите извън ЕС/ЕИП се запази след въвеждането на РКД. Това означава, че премахването на таксите за роуминг в рамките на ЕС/ЕИП не е станало за сметка на повишаване на цените за роуминг в останалата част от света³³.

Висока удовлетвореност на потребителите

В междинния доклад се отбелязва, че европейските граждани масово са запознати и одобряват реформата, свързана с въвеждането на РКД. Една година след въвеждането на

³¹ 23-ти доклад на ОЕРЕС със съпоставителни данни за международния роуминг BoR (19)90.

³² Пак там.

³³ Това общо развитие представлява усреднена тенденция. То не изключва възможността в някои тарифни планове в определени държави членки цените за роуминг в някои държави извън ЕС/ЕИП да са увеличени в отделни случаи. Такъв по-специално може да бъде случаят на по-малко посещаваните държави извън ЕС/ЕИП.

РКД проучване на Евробарометър показва, че 81 % от европейците знаят, че в ЕС/ЕИП са премахнати таксите за роуминг, а 69 % смятат, че те самите или някой техен познат се възползва(т) или ще се възползва(т) от това. Обратната информация, която Комисията е получила от юни 2017 г. насам от сдружения на потребителите, е като цяло много положителна.

в. Пазар на роуминг на едро

Потвърждават се наблюденията от междинния доклад преди една година. Посоченото в раздел 3.b по-горе силно повишаване на търсенето на роуминг има много различно отражение върху отделните оператори в зависимост от потоците на трафика на тяхната клиента. Според потоците на трафика операторът може да бъде класифициран като изходящ или входящ оператор. Изходящият оператор има клиента, която потребява повече мобилни услуги в чужбина (т.е. в мрежите на партньорски оператори в други държави от ЕС), отколкото услугите, потребявани в собствената му мрежа от клиентелата на партньорските оператори. Обратно, входящият оператор има клиента, която потребява по-малко мобилни услуги в чужбина, отколкото услугите, потребявани в собствената му мрежа от клиентелата на партньорските оператори. Обикновено операторите в северноевропейските държави са нетни изходящи оператори на трафик в роуминг, а операторите в южноевропейските държави са нетни входящи оператори на роуминг трафик (макар че съществуват и някои изключения), като това се обяснява с туристическите потоци.

Поради тази причина равнището на пределните цени на едро за роуминг е основен елемент от Регламента относно роуминга. С пределната цена се целят две неща: да се даде възможност на всички или на почти всички оператори в Съюза да предоставят РКД, като същевременно се гарантира възстановяването на разходите на пазара на едро в целия Съюз.

Приемането на регламента доведе до значително намаление на цените на едро, което бе от полза за нетните изходящи оператори.

Констатираният в междинния доклад рязък спад на цените на едро за роуминг продължи, по-специално по отношение на услугите за пренос на данни. Средната цена на едро за роуминг на данни се понижи до 1,78 евро/GB през първото тримесечие на 2019 г. в сравнение с 8,22 евро/GB през първото тримесечие на 2017 г. За гласовите повиквания средната цена на едро на роуминга беше 1,97 евроцента/мин. през първото тримесечие на 2019 г.; за сравнение: през първото тримесечие на 2017 г. тя е била 2,90 евроцента/мин.³⁴.

³⁴23-ти доклад на ОЕРЕС със съпоставителни данни за международния роуминг, VoR(19)90, октомври 2019 г.

Спадът при цените на едро за роуминга беше обусловен главно от действието на два фактора. Първо, действителните максимални пазарни цени останаха под новите пределни цени на роуминга на едро (цените за пренос на данни ежегодно намаляват), определени в Регламента относно роуминга през 2017 г.³⁵, което доведе до динамична конкуренция на пазара между операторите, които предлагат роуминг достъп на едро на цени под тези пределни цени. Второ, въвеждането на РКД доведе до значително увеличение на обема на роуминга, което допълнително е засилило конкуренцията при цените на едро за роуминг на нива под пределните цени. Значително по-ниските цени на едро за роуминг чувствително намалиха потенциалното въздействие върху изходящите оператори от въвеждането на РКД.

Нетните входящи оператори са се възползвали от увеличеното търсене на роуминг.

Анализът в придружаващия работен документ на службите на Комисията показва, че входящите оператори са се възползвали от голямото увеличение на търсенето на роуминг услуги на едро и че нетният изходящ трафик в роуминг — въпреки значителното му увеличение в условията на РКД, представлява само малка част (обикновено под 5 %) от техния вътрешен трафик.

Покриване на разходите за предоставяне на роуминг на едро

При изготвянето на настоящия преглед на прилагането на правилата за роуминг Комисията, наред с другото, взема под внимание резултатите от поръчаното от нея външно проучване за изготвяне на разходен модел за ефективно функционираща мобилна мрежа във всяка държава членка плюс Норвегия³⁶. Прогнозните оценки, направени на базата на разходния модел и на предоставените от операторите допълнителни данни за цените за транзит³⁷, показват, че пределните цени на едро за роуминг, определени през 2017 г. в Регламента относно роуминга, осигуряват пълно възстановяване на разходите на едро плюс допълнителен марж.

Констатираното по-горе рязко понижаване на цените на едро на роуминга, в резултата на което средните пазарни цени на едро продължават да са на нива, по-ниски от регулираните пределни цени на едро, е убедително доказателство, че операторите са

³⁵Считано от 15 юни 2017 г. пределната цена на едро за роуминг за гласови повиквания беше намалена от 5 евроцента/мин. през 2016 г. на 3,2 евроцента/мин., а за преноса на данни — съответно от 50 евро/GB през 2016 г. на 7,7 евро/GB от 15 юни 2017 г., на 6 евро/GB от 1 януари 2018 г. и на 4,5 евро/GB от 1 януари 2019 г.

³⁶Проучване SMART 2017/0091 — „Оценка на разходите за предоставяне на мобилни телекомуникационни услуги в ЕС/ЕИП“ от AXON, юли 2019 г., на разположение [тук](#). Люксембург, Исландия и Лихтенщайн не са предоставили необходимите данни за изготвяне на модела в тези три държави. Проучването беше осъществено в тясно сътрудничество с НРО и ОЕРЕС. Пълният набор от материали, публикувани от това проучване, можете да намерите [тук](#).

³⁷Разходният модел и резултатите от него, както и прогнозите за цените за транзит, са представени в придружаващия работен документ на службите на Комисията.

успели да отговорят на нарастващото търсене на роуминг услуги на едро и същевременно да възстановят разходите си за инвестиции в мрежата, включително цената на капитала. Събраната от Комисията информация относно цените на едро за достъп на националните ОВММ до мрежата е още едно доказателство, че сегашните пределни цени позволяват на операторите, които предоставят роуминг услуги на едро, да покриват разходите си.

Въз основа на външното проучване на Комисията ОЕРЕС направи собствена оценка на разходите за роуминг на едро³⁸. В нея ОЕРЕС прави заключението, че съществува известна възможност за по-нататъшно намаляване на пределните цени на едро, като същевременно те останат над основните разходи във всички държави членки, като се запази известно пространство за договаряне на цени под пределните нива.

Комисията ще вземе предвид тези и други данни, когато преценява дали има нужда и икономически потенциал за по-нататъшно адаптиране на пределните цени на едро за роуминг, като същевременно запази пределните цени над основните разходи във всички държави членки.

Специфичното положение на операторите на виртуални мобилни мрежи (ОВММ) на пазара на роуминг на едро

ОВММ не притежава мрежа за радиодостъп в страната(-ите), в която(-ито) оперира. Поради това ОВММ не могат да приема роуминг трафик от ОММ в замяна на роуминг трафика, който ОВММ изпращат на този чуждестранен ОММ. ОВММ може по принцип само да закупи на едро изходящия роуминг трафик, генериран от неговите клиенти в чужбина, без да има възможност да търгува/обменя (част от) този изходящ роуминг трафик срещу входящия роуминг трафик. Следователно ОВММ се намират в структурно отношение в различно положение от ОММ при договарянето на роуминг достъп на едро³⁹. Този фактор е присъщ на бизнес моделите на ОВММ. От друга страна, ОВММ следва да могат да използват роуминг трафика на едро, който техните клиенти на дребно генерират, при преговорите с местния оператор, който приема техния роуминг, тъй като местният оператор от своя страна би могъл да използва този роуминг трафик на едро, за да получи по-добри цени от доставчиците на роуминг на едро. Въпреки това ОВММ обикновено плащат цени на едро за роуминг, които са по-високи от цените, заплащани от ОММ, и в редица случаи са близки до равнището на пределните цени на едро за роуминг или са на това равнище. Въпреки това, както е посочено в придружаващия работен документ на службите на Комисията, има и ОВММ, които плащат цени за роуминг на едро на нива доста под регулираните тарифи в повечето държави от ЕС и близки до тези, заплащани от ОММ.

³⁸ Допълнителен анализ на ОЕРЕС на разходите за роуминг на едро, BoR (19)168, септември 2019 г.

³⁹ ОВММ договарят роуминг достъпа на едро предимно непряко (чрез ОММ, който приема техния трафик в държавата, в която последният оперира, или чрез друг ОММ или хъб), но и пряко в някои случаи (преки двустранни преговори за роуминг на едро с ОММ).

Във всички случаи същественото намаляване на цените на едро на роуминга, което беше предизвикано от въведените през 2017 г. значително по-ниски пределни цени, е било от полза за ОБММ. Както е посочено по-горе в раздел 3.b, ОБММ като цяло са запазили позицията си на съответните национални пазари. Комисията ще вземе предвид положението на ОБММ, когато обмисля дали да предложи допълнително адаптиране на пределните цени на едро на роуминга, каквато е основната препоръка на ОЕРЕС в становището му относно пазара на роуминг услугите.

Освен това, в съответствие с предложенията на ОЕРЕС, Комисията ще обмисли изготвянето на допълнителни разяснения относно правилата за цените на едро, които следва да засилят позицията на ОБММ при преговорите за роуминг на едро, като се поясни например, че пределните цени са приложими и за алтернативните решения за роуминг на едро, като спонсорирания роуминг⁴⁰; че ОБММ трябва да предоставят на ОБММ достъп до нови поколения технологии (напр. мрежи от четвърто и пето поколение) за осигуряване на роуминг, ако такива мрежи са достъпни на националните пазари на посетените държави; или че преговорите за сключване на договор не следва да бъдат удължавани неоснователно, а роуминг достъпът на едро, който съгласно действащите правила трябва да бъде предоставен в рамките на 3 месеца от сключването на договора, следва да бъде изцяло, а не частично действащ.

Отделната продажба на услуги за роуминг на данни не е била използвана от пазара.

От 2012 г. насам Регламентът относно роуминга предвижда, че операторите не могат да възпрепятстват крайните си ползватели да получат достъп до регулирани услуги за роуминг на данни в посетена мрежа, предлагани от алтернативен доставчик на роуминг услуги⁴¹. Тази структурна мярка, известна като „маршрутизация на данни чрез местна мобилна мрежа“ (local data break-out), имаше за цел да насърчи конкуренцията на пазара на роуминг услуги. Комисията споделя констатацията на ОЕРЕС и на външно проучване относно технологичното развитие⁴², че това решение не се прилага на практика⁴³. Въз

⁴⁰Спонсорираният роуминг е опция на пазара на едро, при която ОБММ използва технологията на двоен IMSI, при която диапазонът на един IMSI принадлежи към спонсорираната мрежа. Международният идентификатор на мобилен абонат (IMSI) е международен стандарт на ITU. Това е уникален номер, който идентифицира мобилния абонат, наред с неговия мобилен оператор и страна. Ефектът от този двоен IMSI е, че крайните потребители на ОБММ имат втора самоличност при роуминг и могат да използват всички споразумения за роуминг, сключени от мрежата на спонсора. Цените на трафика се определят от спонсорираната мрежа.

⁴¹Член 4 от Регламент (ЕС) № 531/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2012 г. относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза.

⁴²Проучване SMART 2018/0012 „Технологично развитие и роуминг“ от WIK Consult, юли 2019 г., на разположение [тук](#)

⁴³В Доклада на ОЕРЕС със съпоставителни данни за международния роуминг от 2016 г. се споменава само един оператор в ЕС, предлагащ маршрутизация на данни чрез местна мобилна мрежа. Изглежда обаче, че този оператор от Литва (Chap Data Communications) вече не съществува, поне не в първоначалната си форма. Според информацията, с която разполага Комисията, оттогава тази технология вече не се използва.

основа на проучвания на пазара, проведени през 2019 г. за целите на настоящия преглед, ОЕРЕС и авторите на проучването отбелязват липсата на интерес от страна на участниците на пазара да прилагат такова решение в бъдеще. В резултат на това Комисията ще обмисли предложение за премахване от Регламента относно роуминга на задължението за маршрутизация на данни чрез местна мобилна мрежа.

г. Конкуренцията на пазарите на роуминг на едро и на дребно не се е променила — и не се очаква да се промени — до степен, която да позволи регулирането на роуминга да отпадне през следващите години.

Регулираните пределни цени в условията на РКД, както и в периода преди неговото действие, са били необходими, за да се понижат цените на пазара на роуминг на едро. Пределните цени бяха използвани като референтни цени при преговорите за роуминг на едро и доведоха до динамична конкуренция под тези тавани. Тези референтни цени служат за отправна точка при всяка отстъпка на пазара на роуминг на едро. Освен това някои от участниците на пазара, по-специално някои ОБММ и по-малките оператори, които действат в една държава и имат големи изходящи роуминг дисбаланси, често плащат цени на едро за роуминг равни или близки до пределните цени.

ОЕРЕС смята, че „общата цел на Регламента за РКД е била успешно постигната“; в същото време „не очаква конкурентните условия на пазара на роуминг услуги да се променят в близко бъдеще по такъв начин, че да отпадне необходимостта от регулаторна намеса“⁴⁴. ОЕРЕС препоръчва формата и структурата на правилата за роуминга да останат непроменени, докато не се направи нова оценка на пазара на роуминг услугите. Въз основа на своя преглед на функционирането на пазара на роуминг на едро ОЕРЕС заключава, че все още съществува необходимост от пределни цени за роуминг на едро, които да бъдат допълнително намалени, за да се гарантира правилното функциониране в бъдеще на РКД в целия ЕС и за всички участници на пазара. Освен това той счита, че като цяло действащите от 15 юни 2017 г. насам правила за роуминга на дребно следва да продължат да се прилагат през следващите години, макар и с евентуални разяснения и подобрения, за да се гарантира, че ползите от РКД продължават да достигат до крайните потребители в целия ЕС⁴⁵.

От гледна точка на бъдещото развитие, във външно проучване, възложено от Комисията⁴⁶ за целите на настоящия преглед, беше анализирано възможното въздействие на

⁴⁴ Допълнителен анализ на ОЕРЕС на разходите за роуминг на едро, BoR(2019)168, септември 2019 г.

⁴⁵ Коментарите на ОЕРЕС относно правилата за роуминг на дребно бяха анализирани в РДСК относно политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост, публикуван през юни 2019 г. В тях не се поставят под въпрос принципът в основата на тези правила, нито продължаването на тяхното прилагане през следващите години.

⁴⁶ Проучване SMART 018/0012 „Технологично развитие и роуминг“ от WIK Consult, юли 2019 г., на разположение [ТУК](#)

съответните технологични и бизнес промени върху конкуренцията на пазарите на роуминг на едро и на дребно⁴⁷. В проучването се стига до заключението, че няма основания за значителни промени в правилата за роуминга на дребно и на едро в рамките на настоящия преглед (като това не се отнася за евентуалното преразглеждане на максималните цени на едро). Според проучването на този етап не може да се очаква нито едно от настоящите и планираните технологични и бизнес развития да промени през следващите няколко години условията на конкуренция на пазарите на едро и на дребно до такава степен, че операторите да продължат да предоставя РКД при отсъствието на правила за роуминга.

В проучването обаче се препоръчва да продължи наблюдението на внедряването на вградените SIM карти и на развитието на гласовите услуги и услугите за съобщения, предоставяни директно от интернет мрежата (over-the-top), с цел да се оцени въздействието им в средносрочен план върху конкуренцията на пазарите на дребно на роуминг. Развитието през следващите години на мобилните съобщителни мрежи от пето поколение (5G) и на основаващите се на интернет протокол мобилни комуникации също би могло да се отрази в бъдеще на естеството, разнообразието и цените на роуминг продуктите на едро. Тези нови тенденции трябва да бъдат взети предвид при бъдещия преглед на Регламента относно роуминга.

Комисията също така взема под внимание въведените неотдавна нови начини за търговия на едро на роуминг, като например посочените в проучването платформи за онлайн търговия. Те имат потенциала да насърчат конкуренцията на пазара на роуминг на едро и да улеснят договарянето между операторите. Комисията насърчава операторите да започнат да търгуват част от капацитета си чрез тези платформи, които сега навлизат на пазара, но при пълно спазване на правото на ЕС. Комисията ще следи отблизо тези промени, за да прецени дали използването на такива платформи може да оправдае с течение на времето прилагането на различен подход към регулирането на роуминга на едро.

За целите на настоящия преглед, който обхваща по-кратък срок, проучването и заключенията на ОЕРЕС потвърждават информацията, получена от някои участници на пазара, които настояват за по-ясни правила или насоки, уреждащи исканията за достъп до постоянен роуминг за целите на свързаността „машина-машина“ /„интернет на предметите“. Комисията отбелязва, че макар Регламентът относно роуминга да е изготвен

⁴⁷ В проучването се анализира потенциалното въздействие, което Wi-fi услугите, агрегираните Wi-fi услуги, услугите, предоставяни директно от интернет мрежата (over-the-top), обогатените комуникационни услуги (Rich Communication Services (RCS), безжично програмируеми вградени SIM карти (over-the-air), мрежата от пето поколение (5G) и логическите мрежи със специфични параметри в рамките на 5G мрежите, „интернет на предметите“, маршрутизацията на данни чрез местна мобилна мрежа, новите бизнес модели и участниците, навлизащи на пазара на роуминг (като споразумения с множество ОБММ и трансгранични ОБММ, навлизането на оборудване, съдържание и доставчици на услуги на пазара на роуминг услуги), ще имат върху пазара на роуминг.

в полза на крайните ползватели, използващи мобилното си устройство при периодично пътуване в чужбина в рамките на ЕС/ЕИП, комуникацията „машина-машина“ също е част от приложното му поле⁴⁸. Следователно задълженията за роуминг достъп на едро, посочени в член 3 от Регламента относно роуминга, се прилагат и за достъпа за целите на комуникацията „машина-машина“. Що се отнася до постоянния роуминг, той не е забранен като такъв от Регламента относно роуминга и може да бъде договорен от двама роуминг партньори в договора за роуминг на едро⁴⁹. Според информацията, с която разполага Комисията, операторите често имат интерес да приемат трафик от комуникации „машина-машина“ в своите мрежи, включително постоянно, поради свързаните с това приходи на едро. Допълнително внимание трябва да се отдели на значението на обвързаните с обема максимални цени на едро за теснолентова комуникация „машина-машина“ с малък обем. С цел да се подпомогне внедряването по-специално на общоевропейски услуги „машина-машина“ Европейският кодекс за електронни съобщения изисква от държавите членки да гарантират, че НРО предоставят на разположение номера, които могат да се използват постоянно извън държавата членка (известно като „извънтериториално използване на номера“)⁵⁰. Комисията ще обмисли включването по целесъобразност в Регламента относно роуминг на необходимите разяснения по отношение на условията за достъп на едро до постоянен роуминг за целите на свързаността „машина-машина“/„интернет на предметите“.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Както беше отбелязано в документа, представляващ приносът на Комисията към неформалната среща на лидерите на ЕС-27 в Сибиу (Румъния) на 9 май 2019 г., „роуминг както у дома“ е едно от двайсетте основни постижения на ЕС по време на мандата на Комисията под председателството на г-н Юнкер. Бързото и масово нарастване на трафика на роуминг от юни 2017 г. насам показва, че реформата в РКД е изпълнила целта си да отключи неоползотворения потенциал, що се отнася до търсенето на мобилно потребление сред пътуващите в рамките на ЕС. С настоящия преглед се потвърждава успехът на реформата и цялостното добро функциониране на пазара на роуминг съгласно новите правила.

⁴⁸С изключение на специалните разпоредби в член 15 от Регламента относно роуминга (задължения за прозрачност).

⁴⁹Въпреки че целта на мерките на равнище пазар на едро, предвидени в член 3 от Регламента относно роуминга, които дават възможност на посетения оператор да възпрепятства постоянен роуминг, е да се улеснят личните съобщения на пътуващите, тези мерки могат да се използват и в случай на комуникация „машина-машина“. Смята се обаче, че като цяло посетените оператори нямат интерес да възпрепятстват постоянния роуминг в случай на комуникация „машина-машина“.

⁵⁰Член 93, параграф 4 от Европейския кодекс за електронни съобщения, Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета, ОВ L 321, 2018 г., стр. 36. Кодексът трябва да бъде транспониран в националното законодателство на държавите членки до 21 декември 2020 г. и да се прилага от тази дата.

Прегледът показва, че въпреки признаците на известна конкурентна динамика както на пазарите на роуминг на дребно, така и на едро, основните конкурентни условия не са се променили и е малко вероятно да се променят в обозримо бъдеще до такава степен, че да отпадне необходимостта от регулиране на пазара на роуминг на дребно или на едро. ОЕРЕС препоръчва и смята, че е възможно, пределните цени на едро за роуминг да бъдат допълнително намалени „с цел да се увеличи конкурентоспособността на ОВММ през идните години“. Въпреки съществуващите доказателства за икономически марж между пределните цени на едро, които трябва да бъдат прилагани до 2022 г., и равнището на разходите на всички оператори, възможността за допълнителни намаления, насочени към подобряване на функционирането на РКД и същевременно запазване на националната конкурентна динамика, трябва да бъде допълнително анализирана.

Предвид гореизложения анализ, представен по-подробно в придружаващия работен документ на службите на Комисията, Комисията възнамерява през първата половина на 2020 г. да направи оценка на въздействието на евентуално законодателно предложение до Европейския парламент и до Съвета за удължаване на действието на Регламента относно роуминга след юни 2022 г. Комисията ще обмисли по-специално разширяването на обхвата на правилата за роуминг на едро и дребно след 30 юни 2022 г. и заедно с това допълнително ще проучи целесъобразността на пределните цени на едро за роуминг. На този етап Комисията не възнамерява да изменя правилата, определени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/2286, тъй като защитните правила (политиката за справедливо ползване и дерогацията от съображения за устойчивост) функционират правилно на равнище търговия на дребно.

В началото на 2020 г. Комисията ще организира обществена консултация като част от подготовката на оценката на въздействието на евентуално законодателно предложение. В хода на работата по оценката на въздействието допълнително ще бъде разгледана възможността за включване в Регламента относно роуминга на различни пояснения и актуализирани правила относно качеството на услугата, достъпа на ОВММ, отделната продажба на услуги за роуминг на данни, както и комуникацията „машина-машина“, споменати в настоящия доклад.